

«La por ha de ser superada»

P. Antonio Spadaro, membre del Sínode de la Família

Samuel Gutiérrez

És un dels homes de confiança del papa Francesc. Tant és així que va publicar la primera gran entrevista del seu pontificat. El P. Antonio Spadaro, director de *La Civiltà Cattolica*, ha esdevingut un dels millors intèrprets avui del Papa jesuïta. Per això la seva presència al Sínode Extraordinari de la Família, designat directament per Francesc, no ha passat desapercebuda. Ni tampoc la seva intervenció, que ell mateix ha penjat a la seva pàgina web. S'hi apunten les línies mestres d'aquest pontificat, la necessitat de passar d'una Església far a una Església torxa, i ha assenyalat també alguns dels temes polèmics al voltant de la pastoral familiar.

Aprofitant la seva participació recent als Diàlegs de Pedralbes, li proposem parlar sobre el que ha passat a l'Aula Sinodal. Accepta amablement i no eludeix cap pregunta. Tot i que fa poc que vam publicar ja una entrevista amb ell, l'actualitat és la que mana i justifica que ara ho tornem a fer.

Com a membre, i membre actiu del Sínode de la Família, quin balanç fa d'aquest gran esdeveniment d'Església?

El Sínode ha estat un esdeveniment molt rellevant. Jo diria que el clima ha estat gairebé conciliar. En el sentit que els pares sinodals han respost positivament a la crida del Papa a mantenir-se absolutament oberts, a afrontar el Sínode amb valor, amb parresia... i alhora a escoltar. Els pares s'han expressat amb gran llibertat i s'ha produït un debat intens, complex, en el qual no ha aparegut una Església monolítica, sinó una Església amb ganes de confrontar, amb gran capacitat de diàleg i de debat. Al Sínode han emergit sobretot dues visions de l'Església. No s'ha parlat només de família, sinó també de l'Església: què és l'Església i quina és la seva missió avui. Això és una cosa molt conciliar.

Clima conciliar i cordial?

Absolutament cordial. I també diria que apassionat. L'expressió lliure no ha estat gens freda, sinó molt entregada.

Com va passar en el Concili, i com d'alguna manera també va passar al conclave, hi ha hagut també un Sínode dels pares i un Sínode dels mitjans?

Jo diria que no. És veritat que potser els mitjans no estaven preparats per a un esdeveniment tan lliure i obert, i això ha fet que caiguessin de vegades en la simplificació i de vegades han polaritzat els conflictes i s'han centrat en algunes figures, com Kasper o Müller. En realitat el Sínode no s'ha produït una dialèctica entre persones, sinó que ha estat una confrontació oberta d'idees. No ha estat un Sínode congrés o convenció, que ha ofert tot un conjunt de ponències boniques. Ha estat una

trobada veritable que ha permès un diàleg obert no polaritzat sobre les persones, sinó centrat en les idees i en el bé de l'Església.

Els mitjans, però, han arribat a presentar el debat sinodal en termes de batalla, amb dos grups molt enfrontats: innovadors versus conservadors, doctrina versus misericòrdia.

Jo no distingiria tant entre conservadors i progressistes, sinó més aviat entre pastors i persones més preocupades per les idees. És a dir, persones que han portat l'experiència concreta i directa del poble amb els seus problemes i persones més preocupades d'un quadre convencional, teòric. És veritat que al Sínode aquestes dues presències de vegades han estat en conflicte, però l'important és que han generat la necessitat d'un aprofundiment. Quan el Papa ha decidit publicar tot el text de la *relatio synodi* ha deixat clar que totes les qüestions que han emergit al Sínode són qüestions que han de ser abordades, que són qüestions obertes. La premsa ha rebut tot aquest debat, ha comprovat que era un Sínode molt particular, diferent d'altres, i ho ha publicat, de vegades bé i de vegades malament, però globalment penso que ha captat les coses fonamentals.

Francesc ha arribat a parlar de tensions.

El Papa parlava sobretot de temptacions, i també de consolació i desolació. Ell ha fet una lectura espiritual de la dinàmica pròpia del Sínode. Però és veritat que també hi ha hagut tensions. Certament ha estat un

«Una dinàmica com la sinodal ha de provocar necessàriament tensions. Si no n'hi hagués, sí que seria per preocupar-se»

«Ni el cardenal Kasper ni ningú no ha qüestionat la doctrina de l'Església»

no és un esdeveniment, sinó l'etapa d'un procés obert. Es va iniciar fa un any amb el famós qüestionari adreçat al Poble de Déu, ha tingut al Sínode Extraordinari una etapa important, i ara tenim un any per endavant per aprofundir diferents temes i després se celebrarà el Sínode ordinari.

Aleshores, no hi ha hagut grups de pressió a l'entorn del Sínode?

Sí que n'hi ha hagut. Hi ha hagut grups de persones que han fet pressió, però alguns d'ells són interessants, perquè s'apleguen per pensar. D'altres, en canvi, pressionen de manera indeguda, incorrecta... N'hi ha de tota mena.

Vostè va ser nomenat directament pel Papa com a membre del Sínode. Actuava com el seu portaveu oficials?

No, és clar que no. [Riu] He rebut aquest nomenament del Papa com moltes altres persones, fins i tot bisbes, amb opinions molt diferents entre nosaltres. El Papa ha volgut cridar algunes figures que, per a ell, resulten interessants per aprofundir en el debat.

El que no podrà negar és que la seva breu ponència, que vostè mateix ha fet pública, recollia en gran mesura el pensament de Francesc.

Sento que el papa Francesc és un repte molt positiu per a l'Església d'avui. No tant perquè ell sigui el Papa, sinó més aviat per la impressió de ser veritablement un instrument de l'Esperit Sant per a l'Església d'avui. En el fons, els papes que hem tingut en la

Sínode en el qual s'ha descarregat energia i tensió. És normal. Des del punt de vista espiritual, Francesc ha volgut precisar que una dinàmica com la sinodal havia de provocar necessàriament tensions o posicions confrontades. Si no n'hi hagués, sí que seria per preocupar-se. El Papa ha volgut donar una lectura espiritual per relançar més tard, en el futur, el diàleg i mantenir obert el procés.

La lectura del Papa ha estat espiritual i gairebé ignasiana.

Sí, així és. La seva anàlisi és ignasiana. Ell mateix ho ha reconegut. I també ha volgut deixar clar que el Sínode

història recent de l'Església han donat missatges molt clars. El missatge de Francesc en aquest moment històric és d'una rellevància molt gran.

En la seva breu ponència sinodal va abordar temes capitals. Va partir del nou model eclesiològic proposat pel Papa per apuntar després dos dels temes més polèmics: acollida a persones homosexuals i accés als sagraments dels divorciats tornats a casar. Va voler posar el dit a la nafra?

La meua intenció ha estat, en realitat, la que el mateix Papa va plantejar a l'inici del Sínode: mostrar com avui l'Església és cridada a ser no només far, que il·lumina la humanitat amb una llum forta, però ferma i estàtica, sinó que és cridada a ser també torxa, que va on l'home realment és, camina i dialoga amb ell, i li porta la llum de la fe. La bonica imatge de la torxa no és nova. S'ha emprat molts cops, fins i tot pel papa Benet XVI. La llum de la fe ha de ser duta exactament on hi ha els homes i dones d'avui. I l'home avui viu situacions molt complexes, no ideals. N'hi ha que sí que viuen situacions ideals, però hi ha una gran part de la humanitat que està ferida. Amb la meua intervenció al Sínode volia, d'alguna manera, fer entendre la importància d'entendre avui l'Església com a hospital de campanya.

Aquest és realment el pensament de Francesc sintetitzat en quatre minuts!

És evident que m'he inspirat molt en el Papa perquè penso que la seva visió de l'Església és molt important per a avui: una visió que actualitza de manera molt forta el Concili Vaticà II. Penso sobretot en la *Gaudium et spes*. Francesc subratlla les relacions fonamentals entre l'Església i la realitat, entre l'Església i el món. Per a mi això és fonamental.

els punts més problemàtics de la relatio, que d'altra banda, eren els que apareixien a la seva intervenció, no van assolir els dos terços a la votació final, hi ha por del canvi?

Sí, hi ha por. En alguns països hi ha por del fet que, tocant o modificant alguns punts i obrint l'Església a situacions extremadament complexes, es pugui canviar la doctrina. Però en realitat, cap, absolutament cap pare sinodal, en cap moment del diàleg, no ha posat en dubte la doctrina, especialment la de la indissolubilitat del matrimoni. Això no s'ha plantejat mai, tot i que alguns ho hagin assenyalat i temut. Aquesta por ha de ser superada. Penso que és el temps correcte, just, per afrontar

«El Sínode ha estat una experiència bonica, molt intensa de confrontació, però no polaritzada sobre persones concretes sinó centrada en el bé de l'Església»

els reptes que se li presenten avui a l'Església.

Es pot esperar una obertura en aquests temes?

Penso que som davant d'un procés obert. L'important és que l'Església —tota l'Església, no només una part— es prengui un temps per reflexionar i assolir una visió serena d'aquests problemes i segons la voluntat de Déu, que és sens dubte una voluntat d'acollida i de misericòrdia.

Walter Kasper, Bruno Forte, Antonio Spadaro... Els nous Lutens de l'Església?

[Riu] No, em penso que no. Em sento absolutament catòlic. Ni el cardenal Kasper ni ningú no ha qüestionat la doctrina de l'Església. Tampoc Mons. Bruno Forte. I tants d'altres... Com he dit abans, s'ha volgut veure una polarització on no n'hi ha hagut. Una cosa, per exemple, que m'ha entristit molt és que ningú no ha parlat dels bisbes de diòcesis llatinoamericanes i asiàtiques que han pronunciat discursos extremadament valents. Ningú no se n'ha fet ressò. Això és clarament un defecte mediàtic. El Sínode ha estat, en realitat, una experiència molt bonica, molt intensa de confrontació, però no polaritzada sobre persones concretes sinó centrada en les idees i en el bé de l'Església.

Hi ha perill de cisma avui a l'Església?

No, en absolut!

